

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens septem Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine septimus, est de Oratione
... Septimus, & latissimus, de Beneficiis Ecclesiasticis

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

An quodcumque iuramentum in die festo prohibitum sit. punct. 8

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76561](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76561)

PUNCTUM VIII.

An quodcumque iuramentum in die festo prohibitur sit?

- 1 Proponitur prima sententia affirmans.
- 2 Explicatur secunda sententia negans.
- 3 Media via dicitur, & affirmatur iuramentum iudiciale, & illud quo contractus firmantur prohibere.
- 4 Quoties iudicium, vel contractus celebrari potest die festo, & iuramentum praestari potest.

Affirmat Panormit. cap. 1. de Veris, num. 8. & clarius, cap. ult. num. 18. eod. tit. Mouetur, quia in dicto, cap. 1. aequè prohibetur iuramentum, ac prohibetur mercatus, & iudicium, sed ex prohibitione absoluta mercatus non solum mercatus publicus, & solennis, sed etiam particularis prohibetur, & ex absoluta prohibitione iudicij non solum iudicium in causa criminali, sed etiam in civili interdicitur. Ergo ex absoluta prohibitione iuramenti, non solum iuramentum iudiciale, sed etiam extrajudiciale debet esse prohibitum. Secundò, in suprad. cap. 1. excipitur iuramentum pro pace, hoc est iuramentum factum ad componendam aliquam litem, & remouenda iurgia, concordiamque inter aliquos firmandum; sed hoc iuramentum, vt de se constat, extrajudiciale est. Ergo prohibitio antecesserit facta de iuramento extrajudiciali erat. Aliàs frustraneam hanc exceptionem iuramenti pro pace faceret. Tertio, si solum iuramentum iudiciale in die festo prohibuitur esset, sufficeret Pontifex illud expresserat sub nomine placiti; quidem est vnus ex actibus iudicij ad cognitionem causae, deestimatione litis, & sententiam pronuntiandam requisitus; sed non obstante illa expressione post factam placiti prohibitionem, prohibet iuramenta. Ergo signum est prohibuisse ibi iuramenta extrajudicialia, aliàs superflue adderet illam iuramentorum prohibitionem, cum iuramenta iudicialia sub nomine placiti essent prohibita.

2 In contrarium procedit Caiet. 2. 2. quæst. 122. art. 4. §. secundum affirmat namque prohibitionem factam in suprad. cap. 1. de iuramentis intelligi debere de solis iuramentis iudicialibus. Et probat; tum quia interpretatio faciendâ est iuxta subiectam materiam, quæ erat de iudiciis. Tum quia absurdum est affirmare quodlibet iuramentum licitum, & honestum, esse peccatum; sed quod in die festo emittatur, & quodlibet iuramentum illicitum duplex peccatum esse. Aliud contra religionem iuramenti, aliud contra festi observationem. Tum denique, quia superiores rationes Panormit. non videntur. Non prima, dei enim potest aequè generalem esse prohibitionem iuramenti, ac est prohibitio placiti, ac proinde comprehendere iuramentum tam in causa criminali, quam in civili. Negatur tamen extendi ad iuramentum extrajudiciale; quia non videtur text. hanc extensionem expostulare. Ad secundam concedi potest non fuisse necessariam illam exceptionem iuramenti pro pace, sed exempli gratia appositam esse, vt sub illa exceptione intelligeretur quodlibet iuramentum pium esse comprehensum. Ad tertiam dicitur sub prohibitione placiti iuramentum iudiciale prohiberetur esse, sed maioris claritatis gratia expressum fuisse; sicuti sub nomine placiti sententia ad mortem, & ad pernam comprehensa erat; nihilominus tamen expressa fuit; quia vt ait Glossa ibi, illa sententia maximè prohibetur: sic dicendum est de iuramento.

3 Inter has extremas sententias media via mihi tenenda videtur, cum Suarez, lib. 2. de festis, cap. 30. num. 17. Fagund. de quinque Ecclesiæ præceptis, lib. 1. cap. 13. num. 29. Affirmo namque non solum iuramenta iudicialia, sed etiam extrajudicialia prohiberi, non tamen omnia, sed ea quibus firmantur contractus, & conuentiones sub nomine mercatus prohiberi. Facta enim prohibitione illorum contractuum merito prohibetur iuramentum quod illis accedit. Quod autem prohibitio iuramenti non solum de iuramento iudiciali, sed de iuramento firmante contractus prohibitos intelligendum sit, probatur; quia text. aequè prohibet mercatum, & iudicium, & statim subdit iuramenti prohibitionem. Ergo debet intelligi de iuramento respiciente iudicium, & respiciente mercatum; quia nulla apparet ratio, ob quam vni potius, quam alteri applicetur. Ex quo fit si die festo contractum aliquem prohibuit illo die factas, & iuramentum exprimeret, quia duplex peccatum commissi: sic Fagund. num. 30.

4 Aduerte tamen quotiescunque iudicium, vel contractus, die festo celebrari potest, & iuramentum licet praestari. Tum quia est eadem ratio; tum quia concessio principi, & accessoria conceduntur: sic Suarez & Fagundez supra.

PUNCTUM IX.

Vtrum quodlibet peccatum mortale sit specialiter prohibuitur in die festo, ita vt illud committens necessariò teneatur in confessione explicare circumstantiam dici festi?

- 1 Affirmant plures.
- 2 Tenenda tamen est contraria sententia.
- 3 An aliqua culpa contra religionem saltem committatur? Placeat aliquibus committi. Probabilis est oppositum.
- 4 Satisfit argum. num. 1. adductis.
- 5 Non peccat aduersus præceptum seruandi festum, si in ludis, & comestationibus diem consumas.
- 6 Ex præcepto seruandi festum non abigitur contritionem, amorem Dei, aliisque opera charitatis exercere, tamen si in peccato existas.

Graues Doctores affirmant, præcipuè Ioann. Med. eod. de foras. quæst. 10. & Cordub. aliis relatis, in quæst. lib. 1. quæst. 6. vbi plures refert. Suar. Fagund. Gutierrez. & alij pro nostra sententia referunt; & videtur esse aperta sententia D. Thom. 2. 2. quæst. 122. art. 4. ad 3. vbi dicitur opera feruitia, & peccata contrariari obseruantiæ Sabbati, quatenus impediunt applicationem hominis ad diuina, & quia magis impeditur homo à rebus diuinis per peccatum, quam per opus feruile, magis peccatum huic præcepto contrariatur. Deinde probari potest ex 1. consideret. ad poenit. dist. 5. vbi circumstantiam temporis explicandam in confessione dicit, esse, si commissum peccatum fuit tempore orationi constituto, aut in festiuitate Sanctorum, & in tempore ieiunij; clausus in cap. 1. de Feris, vbi dicitur omnes dies Dominicos à Vespera in Vesperam cum omni veneratione decernimus obseruari, & ab omni illicito opere abstinere. Neque deest ratio pro hac sententia, quia festum institutum est ad colendum Deum, & honorandum, ac peccato maximè inhonoratur. Ergo peccatum contrarium est huic præcepto. Et confirmatur, quia negari non potest speciale repugnantiam cum ratione habere, vt tempus destinatum ad laudandum Deum in peccatis insumas, sed quod cum ratione pugnat, peccatum est. Ergo est speciale peccatum commissum in die festo. Item de loco ad tempus, & de tempore ad locum validum est argumentum, leg. in. ff. si certum petatur, & ibi Doctores de leg. fin. de Trinitate. Ica peccatum commissum in loco sacro est sacrilegium. Ergo etiam commissum in tempore sacro sacrilegium erit. Deinde peccatum videtur opus feruile, & consequenter sub prohibitione abstinendi ab operibus feruilibus contineri; peccatum enim efficitur feruus daemonis, quia ei quis seruit, cui obedit, vt dicitur. ad Rom. 6. & 2. Petri 2. Ergo peccatum constituens seruum, opus est feruile.

2 Nihilominus tenenda est contraria sententia his temporibus communior, scilicet peccare in die festo non esse specialiter prohibuitur hoc præcepto, neque necessariò manifestandum: sic Nauar. in dicto cap. consideret. de poenit. dist. 5. in princ. n. 22. Couart. c. Alma mater, l. p. 5. n. 3. & lib. 4. var. cap. 19. in fin. Gutierrez. lib. 1. canon. quæst. cap. 3. in 9. Suar. 1. de relig. lib. 2. de festis, cap. 18. n. 3. Azor. 2. p. in lit. moral. lib. 1. cap. 28. quæst. 10. Bonac. de tertio decal. præcepto, disp. 5. q. vnica, p. 1. in princ. & alij plures apud præcitos Doctores.

Ratio huius conclusionis est; quia materia huius præcepti, seu quod in hoc præcepto mandatur, est sola cessatio ab opere feruili, sed peccatum de se non est opus feruile; quia de se non est opus mechanicum, & manuale; aliàs, & peccatum intantum dici posset opus feruile. Quod autem peccator per peccatum feruus daemonis efficiatur, illa est seruitus metaphorica, & improprie, siquidem propriam libertatem, & dominium propriarum actionum non tollit; non igitur est sufficiens ad constituendum opus feruile. Item malitia adueniens actionibus liberalium artium, quales sunt legere, docere, scribere, non mutat earum naturam. Si igitur ex sua natura non sunt opus feruile, neque ex malitia illis adueniente esse poterunt. Deinde opera feruilia, aut liberalia in die festo prohibita in aliis diebus profectis licent. At peccatum nunquam licet. Ergo peccatum de se non est hoc præcepto specialiter prohibuitur. Denique cultus, qui hoc præcepto specialiter prohibuitur. Denique cultus, qui hoc præcepto mandatur, est sola Missæ auditio, & ab opere feruili cessatio; sed per quodlibet peccatum non impeditur Missæ auditio, neque ab opere feruili cessatio. Ergo quodlibet peccatum non est contrarium cultui diuino mandato. Ergo non pugnat cum hoc præcepto. Fateor tamen contrarium esse fini huius præcepti, qui est Deo vacare, & totum illum diem in ipsius honorem transigere, cui fini quælibet actio peccaminosa opponitur. At cum finis præcepti non cadat sub præceptum, vt est recepta omnium sententia; efficitur sanè peccatum non cadere sub hoc præcepto obseruandi festa; quia non cadit sub audicione Missæ, nec sub cessatione ab opere feruili.

3 An autem culpam venialem contra religionem committat peccans in die festo? Affirmare videtur Caiet. in sum. verbo dies festus, Anmilla lib. 2. de festis, cap. 18.